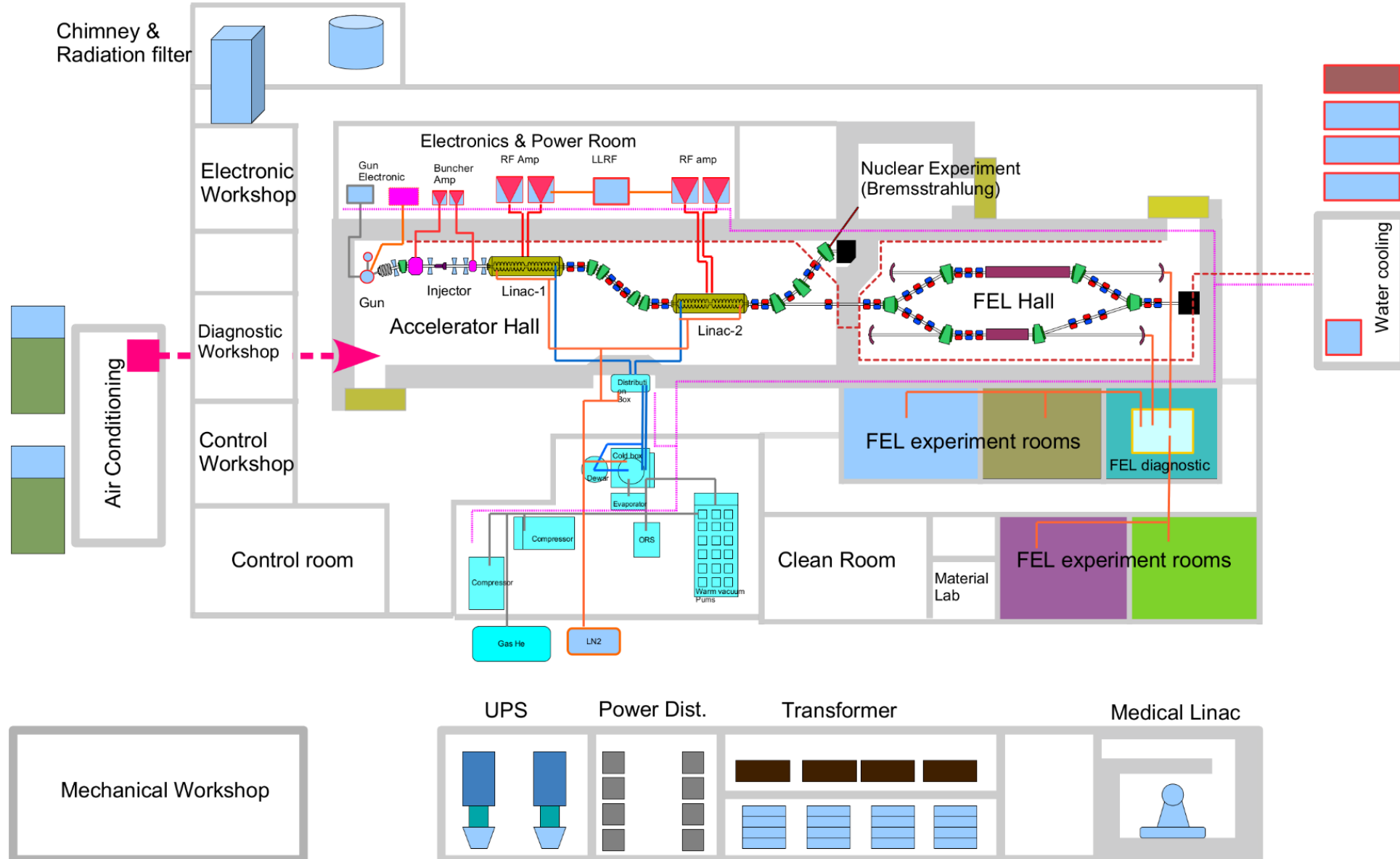

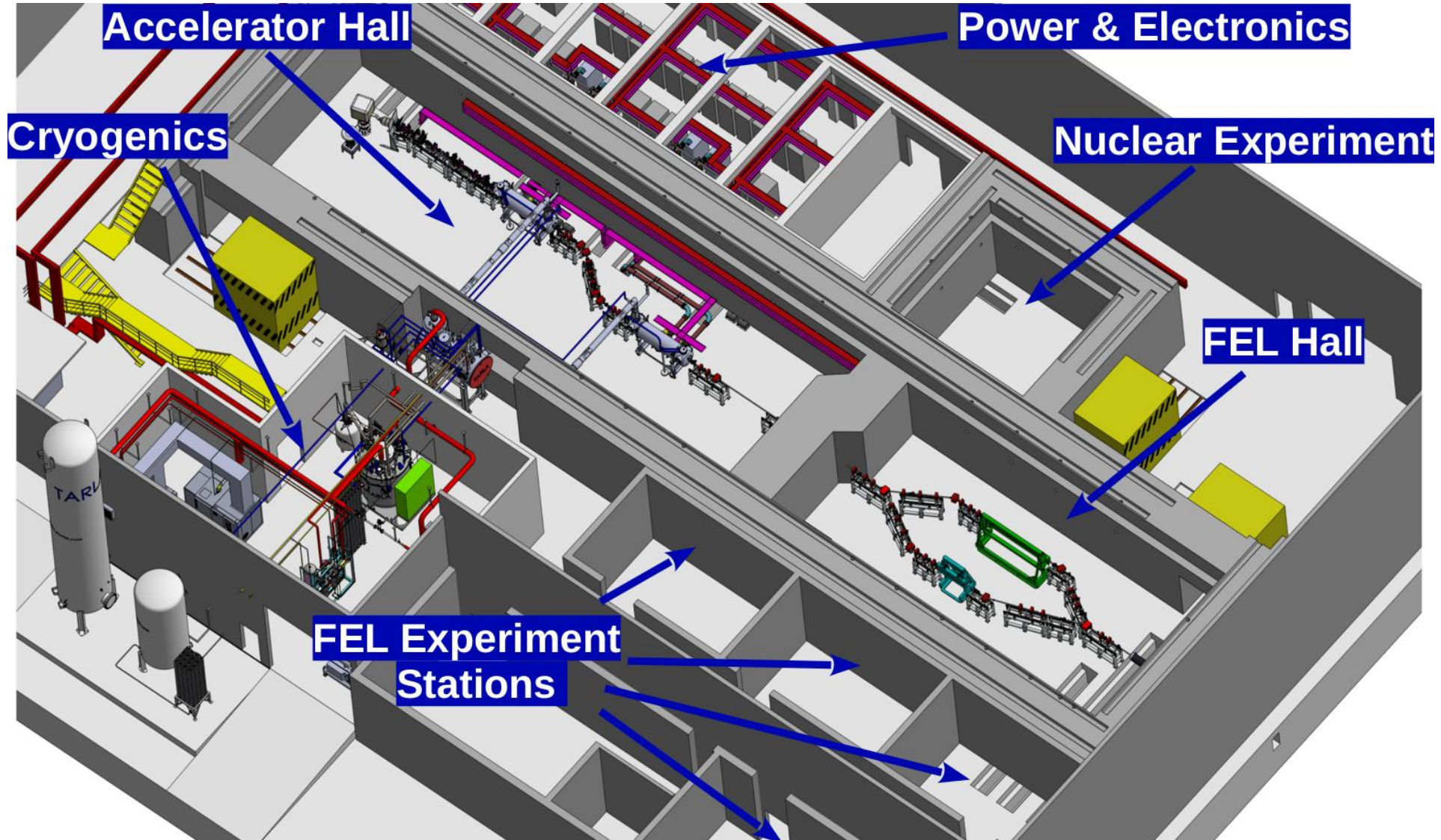
TARLA-SEL TESİSİ VE GÜNCEL DURUMU

VELİ YILDIZ
07 EKİM 2024

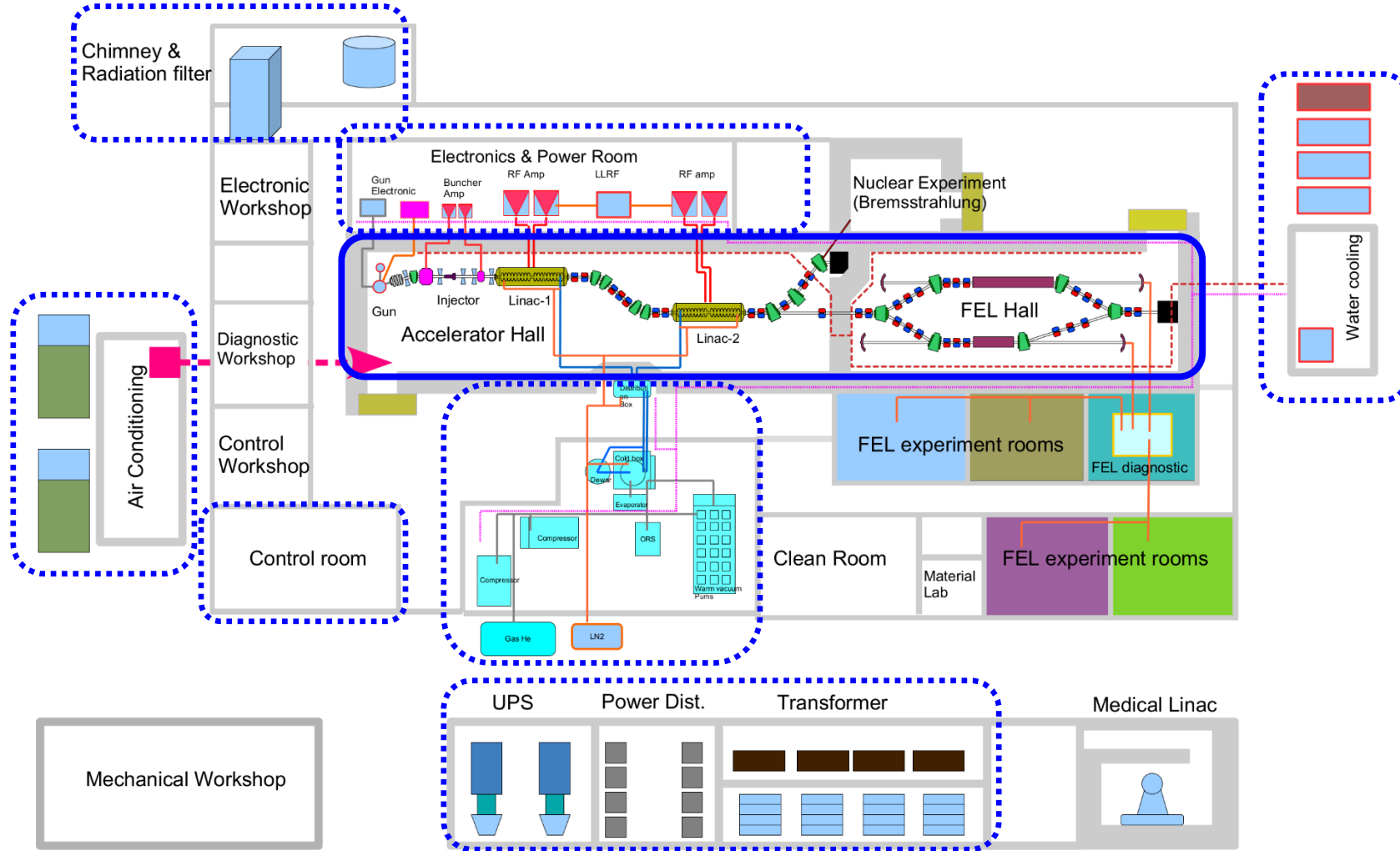
TARLA-SEL Tesisi

TARLA-SEL Tesisi

Hızlandırıcı ve destekleyici sistemler

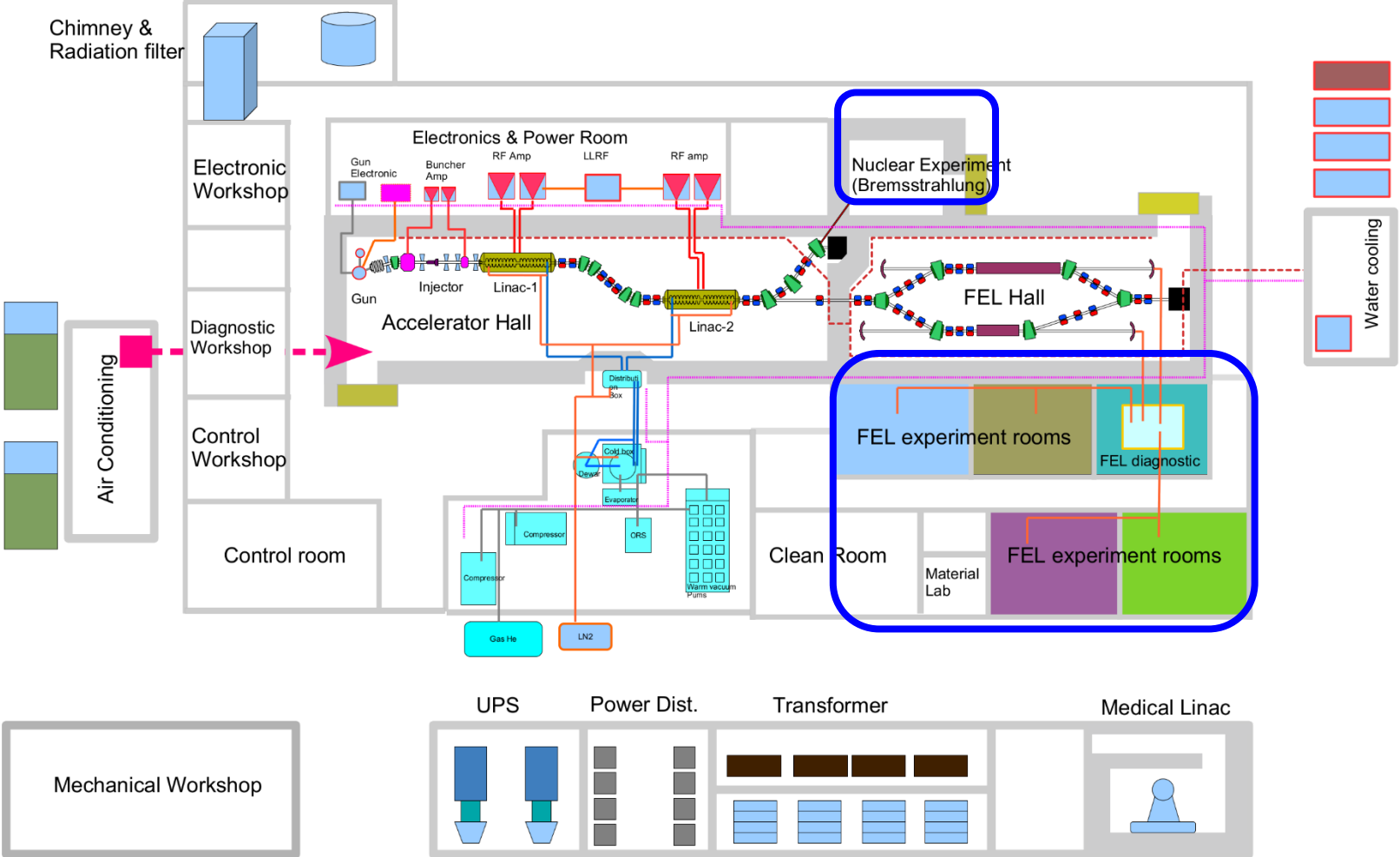

Hızlandırıcı ve
SEL odası

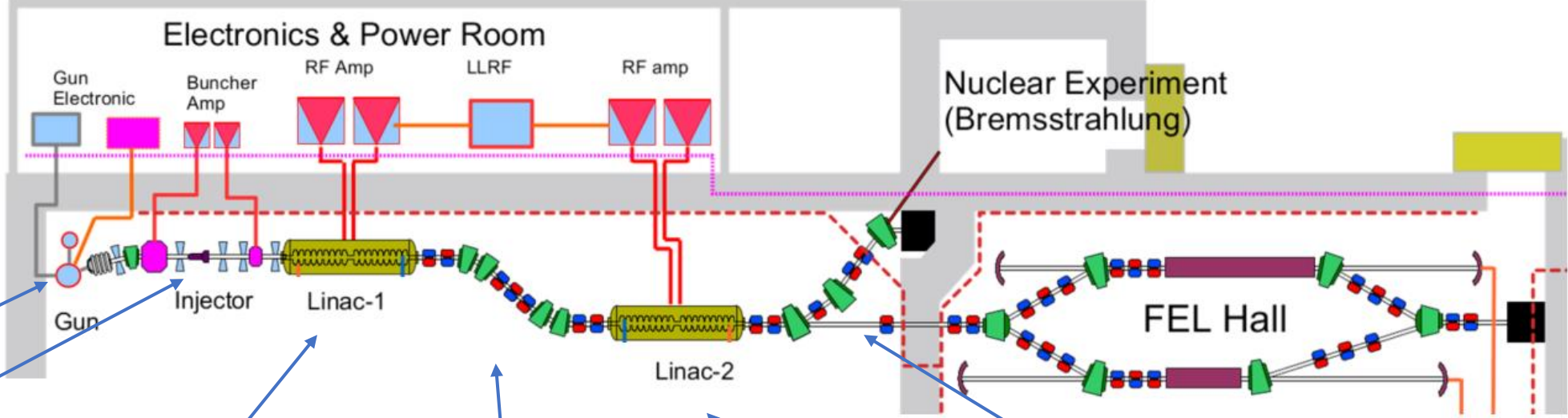
Destekleyici sistem

Deney istasyonlari

Hızlandırıcı bileşenleri

Electron tabancası elektronları üretir ve ilk hızlandırmayı sağlar.

Enjektör hattı elektron demetini Linac-1 den hızlandırmaya hazırlar (paket boyunu kısaltır, vb.)

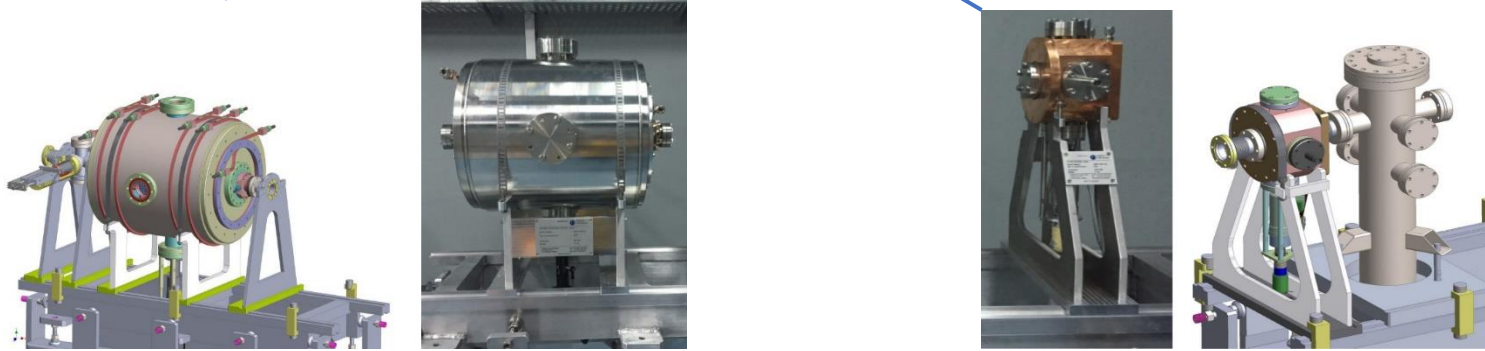
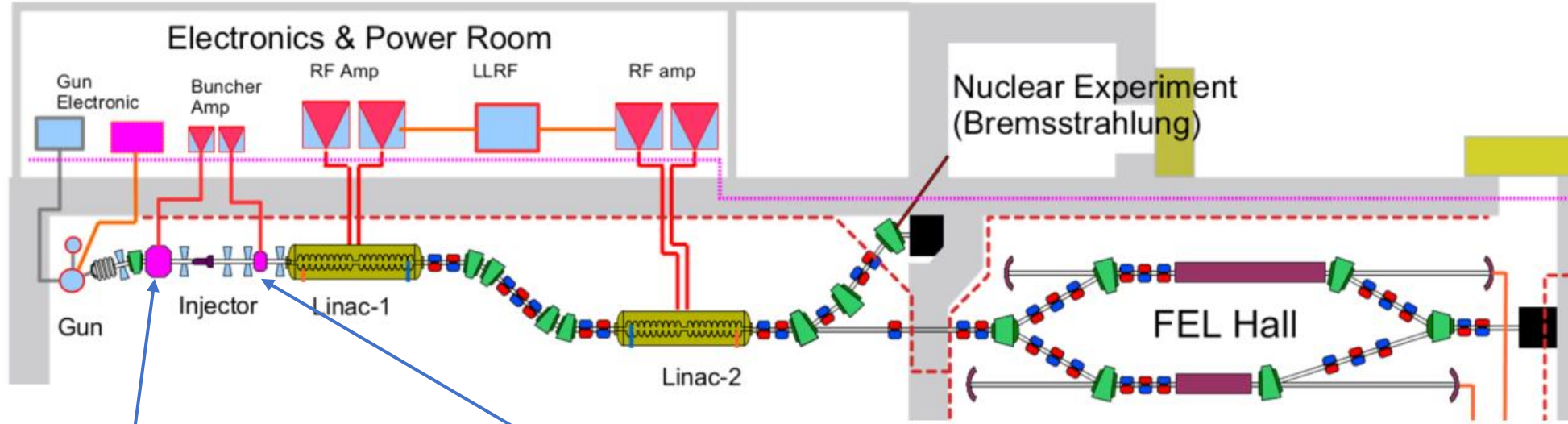
Linac-1 elektronları ~ 18.3 MeV e hızlandırır.

Paket sıkıştırıcı elektron paketinin boyunu kısaltır.

Linac-2 elektronları ~ 38.3 MeV e çıkarır

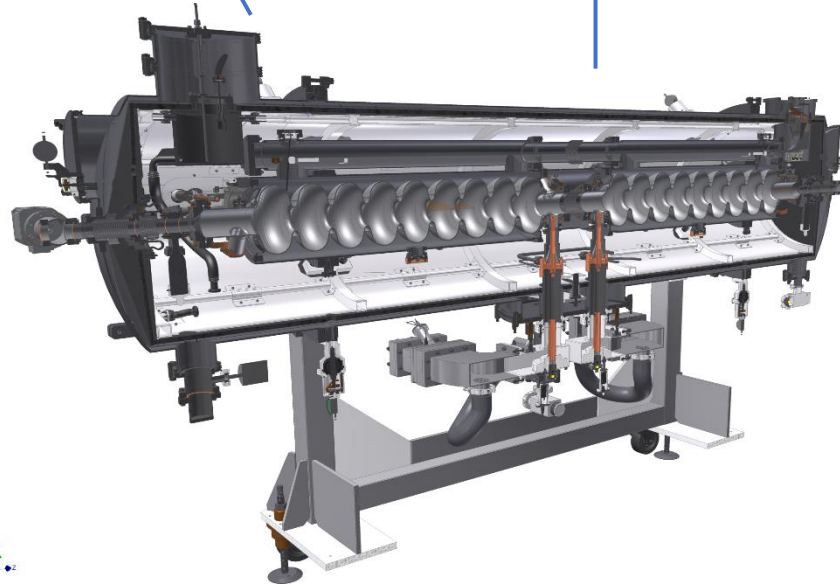
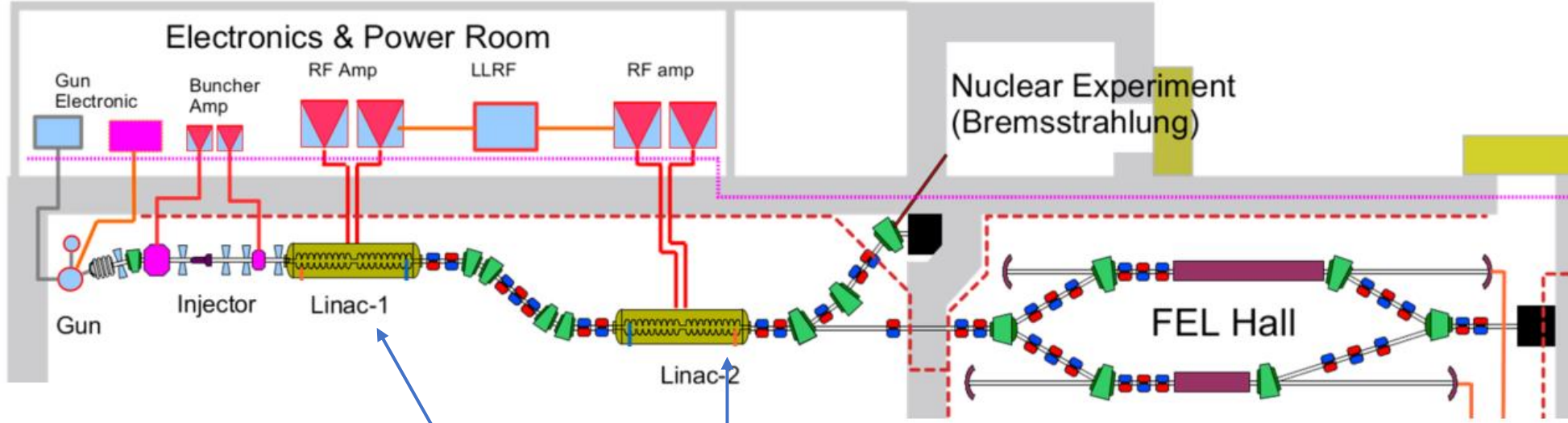
Transfer hattı, elektronları Gama veya Serbest Elektron Lazeri üretimi için farklı yerlere taşır.

Hızlandırıcı kovukları (paketleyici kovuklar)

Normal iletken kovuklar.

Hızlandırıcı kovukları (süperiletken kovuklar)

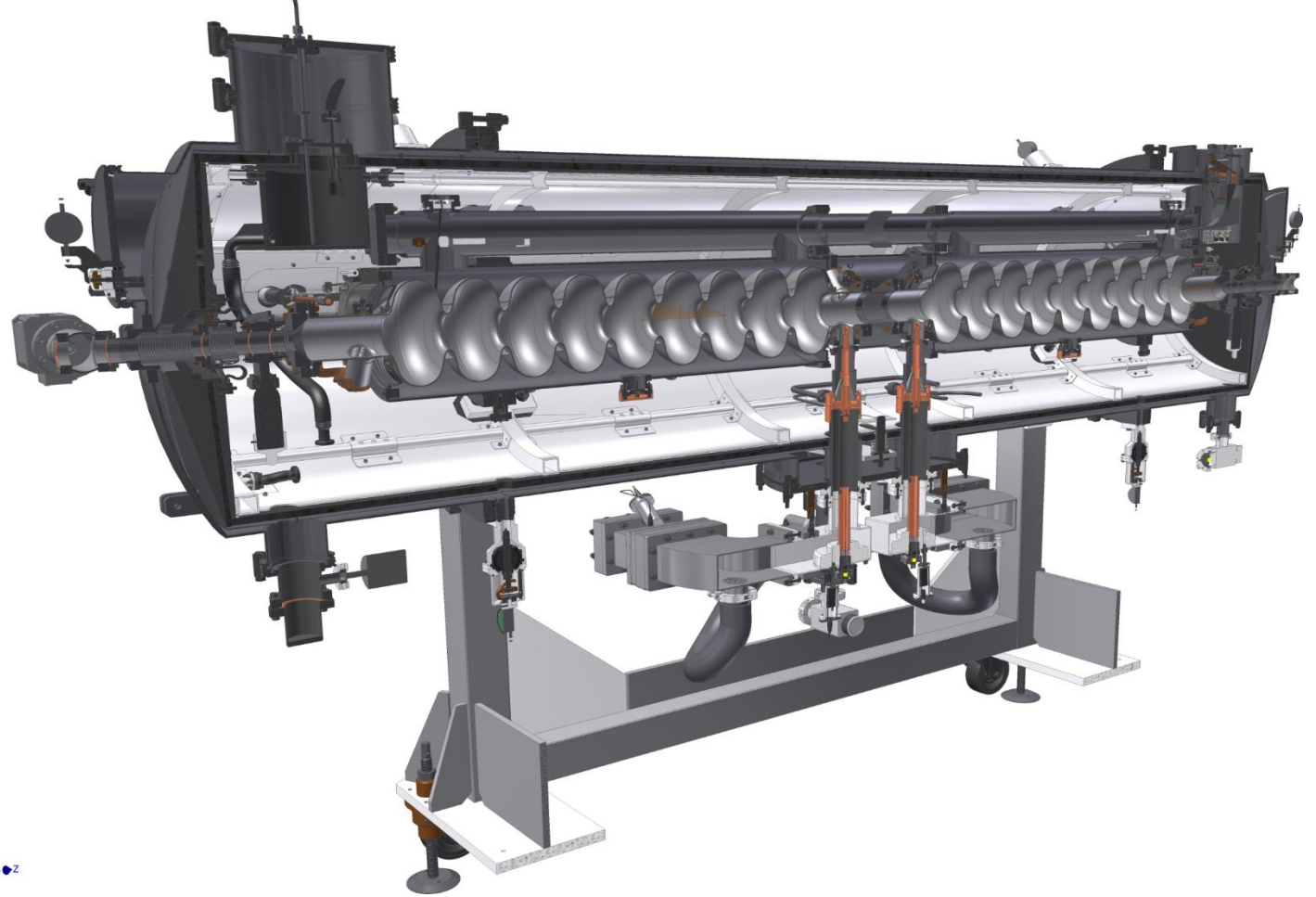

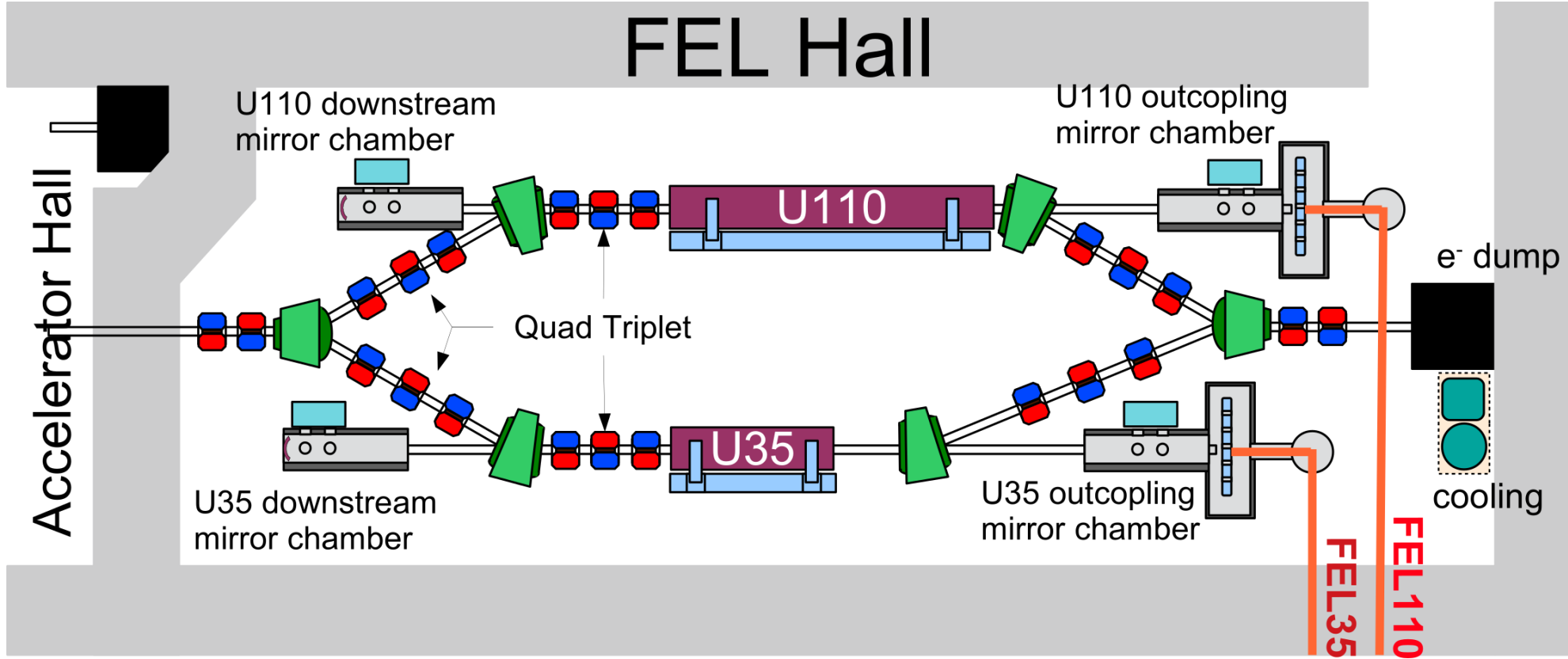
Süperiletken kovuklar

Hızlandırıcı kovukları (süperiletken kovuklar)

Soğutucu modül başına 2 tane 9 boğumlu süperiletken Tesla kovuğu.

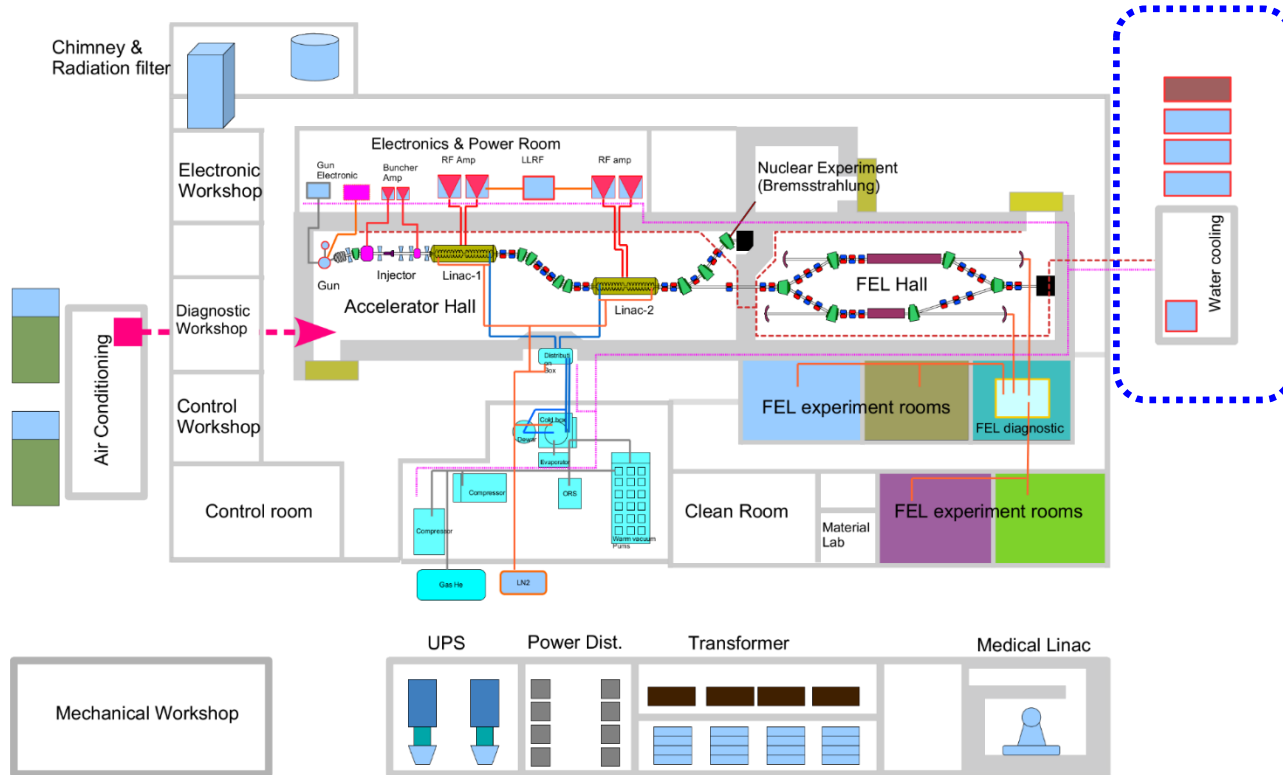
- İki optik SEL hattı ile kızılötesi (4-350 μm) bölgede SEL çıkartılabilecek.
- İki tip undulatör kullanılacak. Periyot uzunlukları 35 mm and 110 mm

Geçtiğimiz yıllardaki gelişmeler

- 2023 yılı başında elektron tabancası demet testleri tekrarlandı.
- 2023 yılı sonuna kadar hızlandırıcı destekleyici sistemlerin kurulumu ve devreye alınması tamamlandı.
- 2023 yılı içerisinde süperiletken RF (SRF) ve normal iletken kovukların yüksek güç şartlandırmasına başlandı.
- 2024 başında RF kovukları yüksek güç şartlandırması tamamlandı.
- 2024 başında düşük güçlü RF sistemi (LLRF) devreye alındı.
- Mart 2024 te enjektör demet testleri yapıldı. Enjektör RF kovukları ve mıknatısların optimizasyonu gerçekleştirildi.
- Nisan 2024 te ilk defa süperiletken RF kovuklarından elektronları hızlandırıldı ve SRF kovukları optimize edildi.

Destekleyici sistemler: Su soğutma sistemi

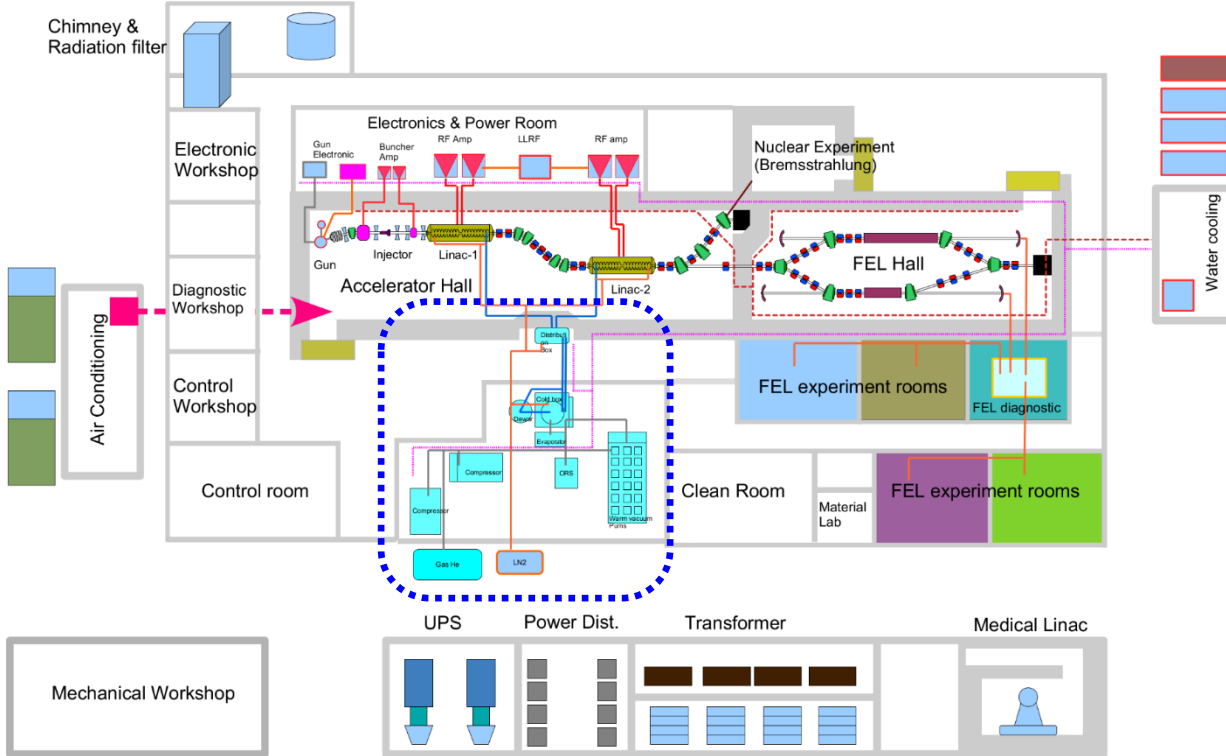
Su Soğutma Sistemi devreye alındı (2022).

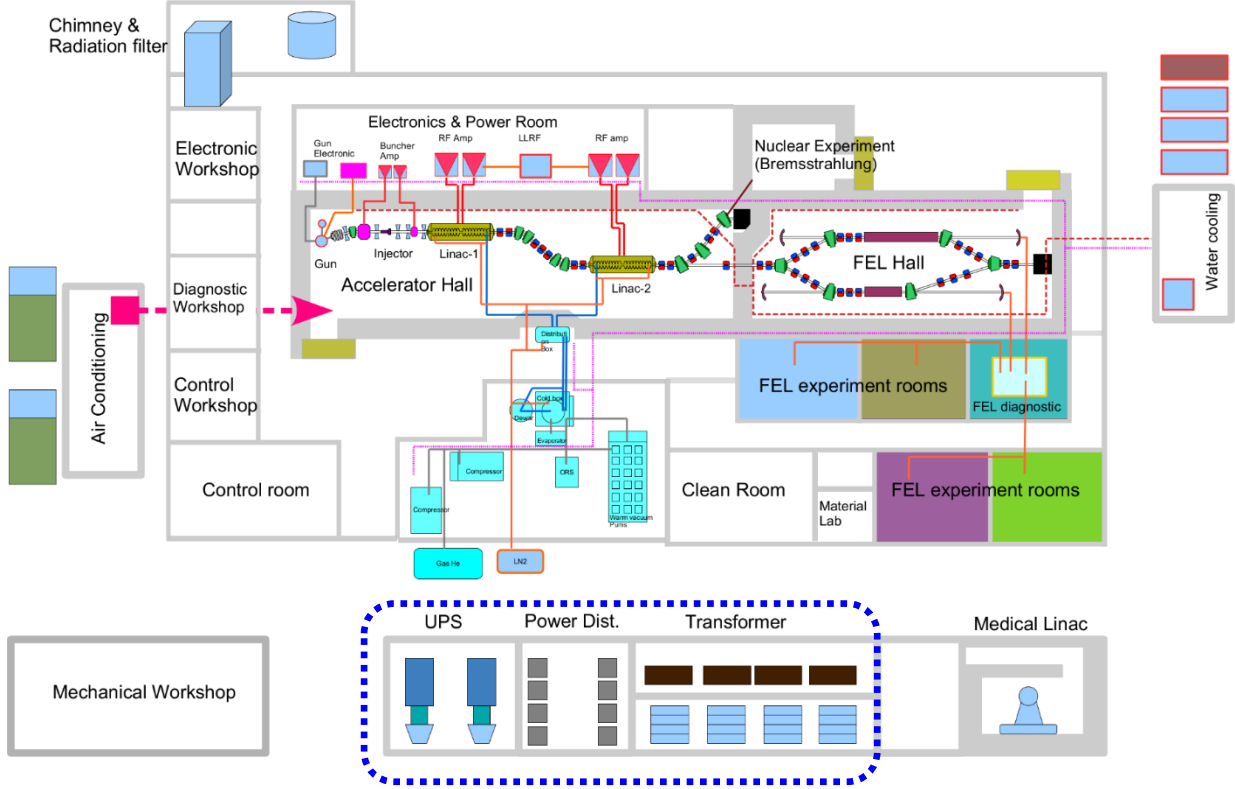
Destekleyici sistemler: Hu soğutma sistemi

He Soğutma Sistemi devreye alındı (2023).

Kesintisiz güç kaynakları

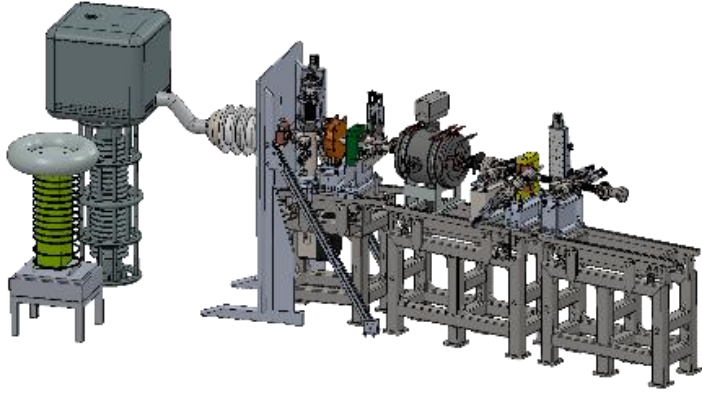

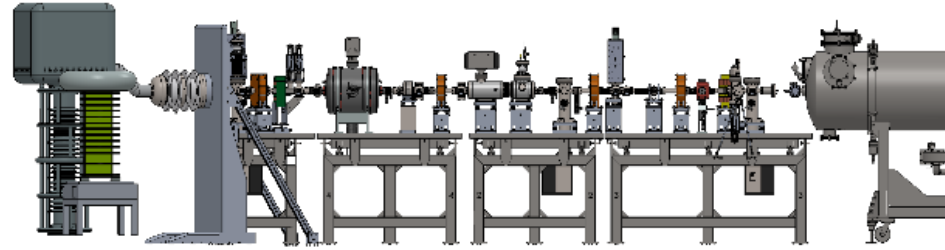
2023-2024 demet hattı kurulumu ve demet testleri

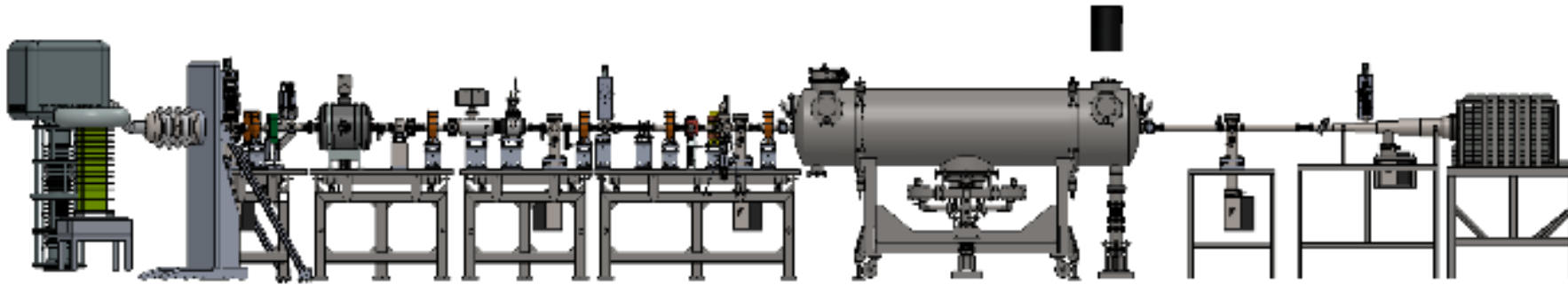
Faz-1 Nisan-Mayıs 2023

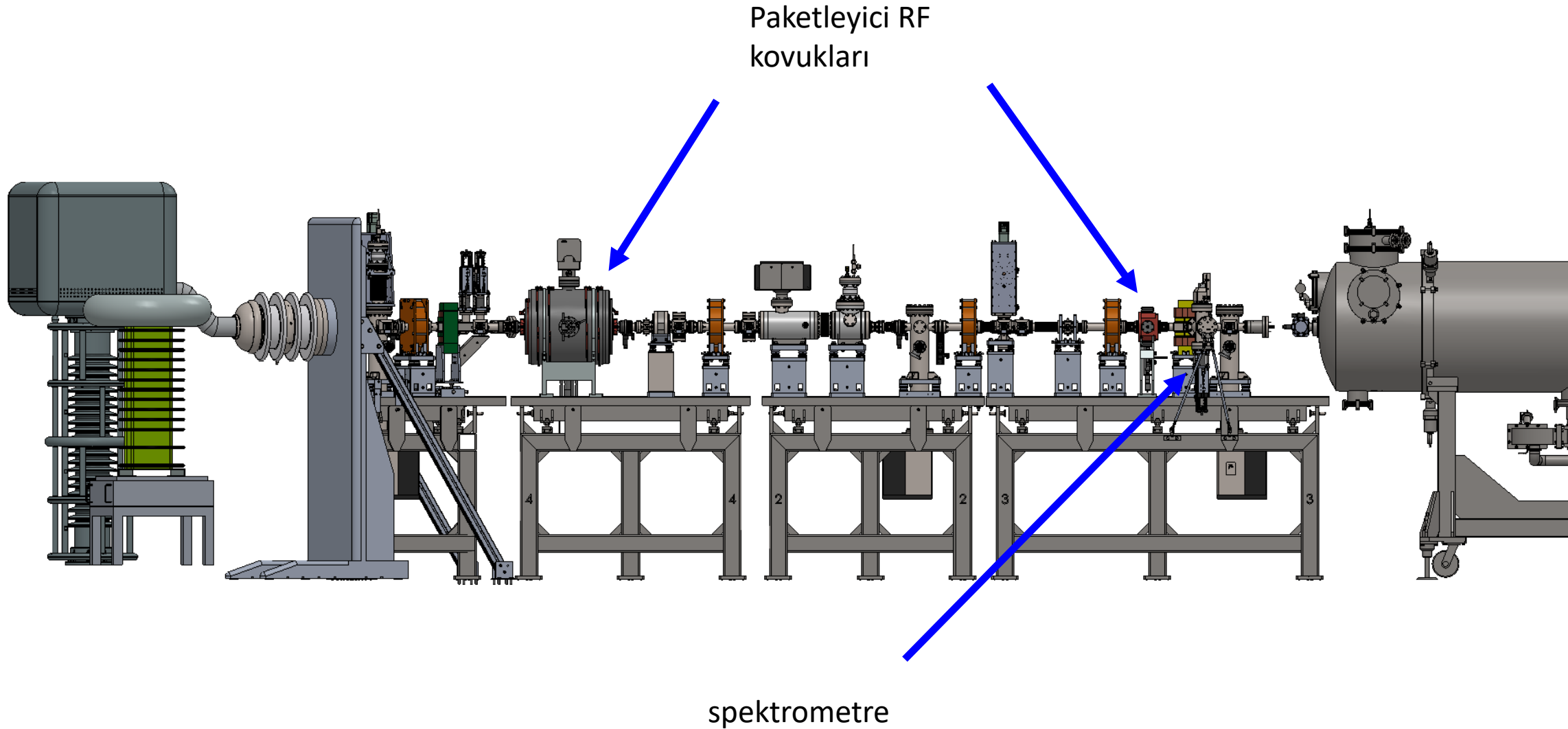
Faz-2 Aralık 2023-Mart 2024

Faz-3 Nisan 2024-

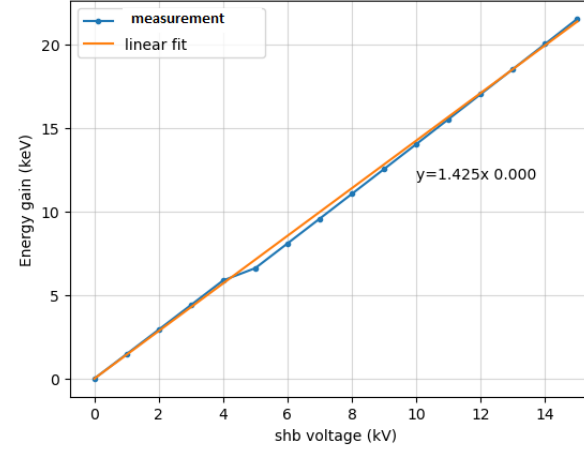
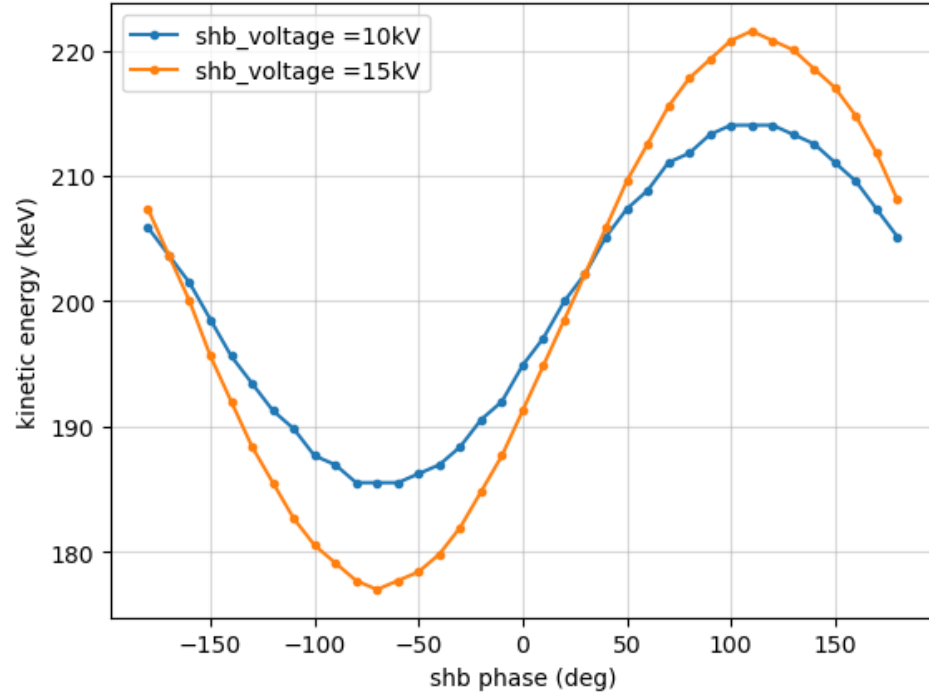
Enjektör testleri: Faz-2

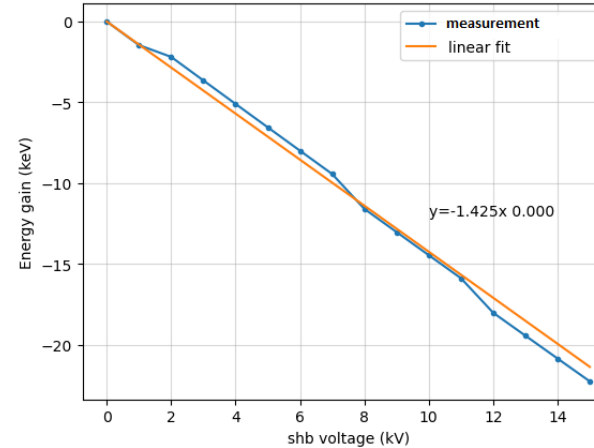
Faz-2 paketleyici kovukların demet ile kalibrasyonu

- RF kovuklarının fazını ve voltajını tarayıp enerjiyi spektrometrede ölçme. Mart 2024.

2 farklı voltaj seviyesinde kovuk faz taraması

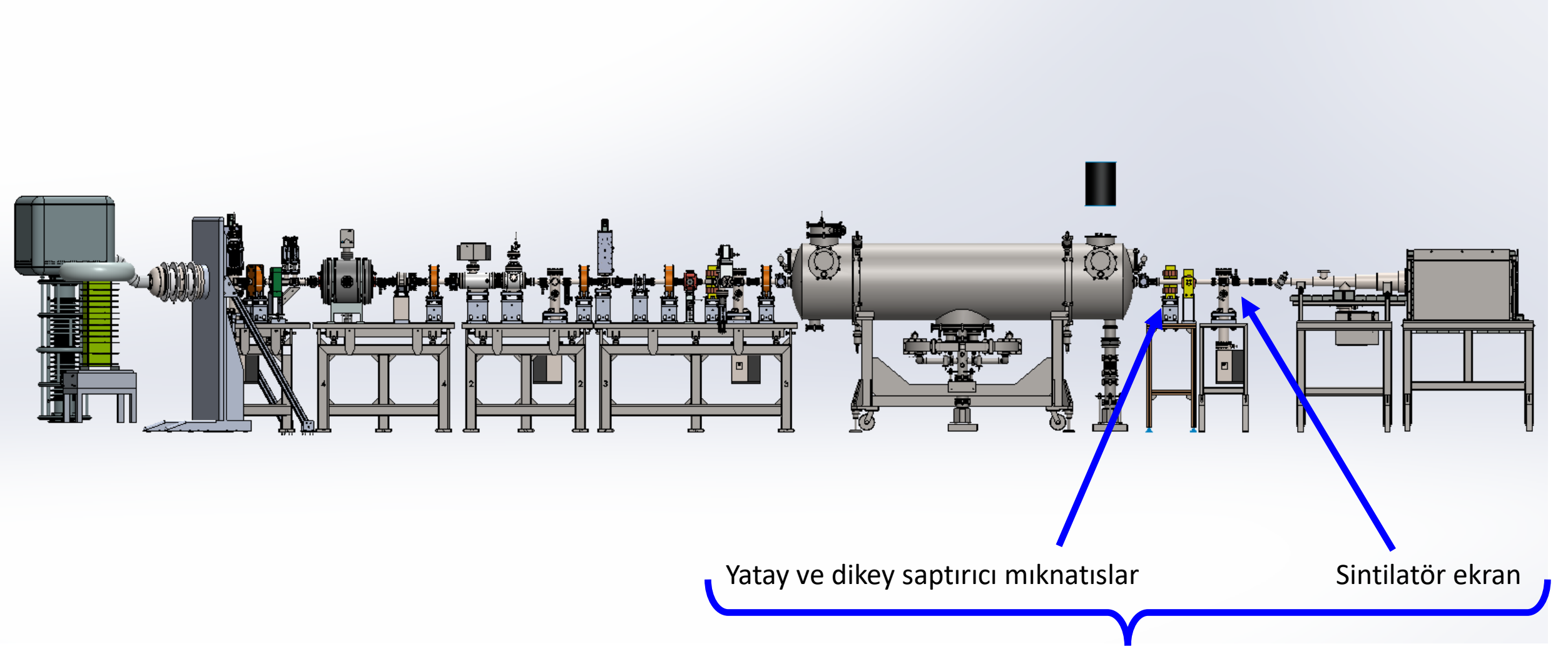
Hızlandırıcı fazda voltaj taraması

Yavaşlatıcı fazda voltaj taraması

Faz-3: süperiletkenden ilk hızlandırma

Yatay ve dikey saptırıcı mıknatıslar

Sintilatör ekran

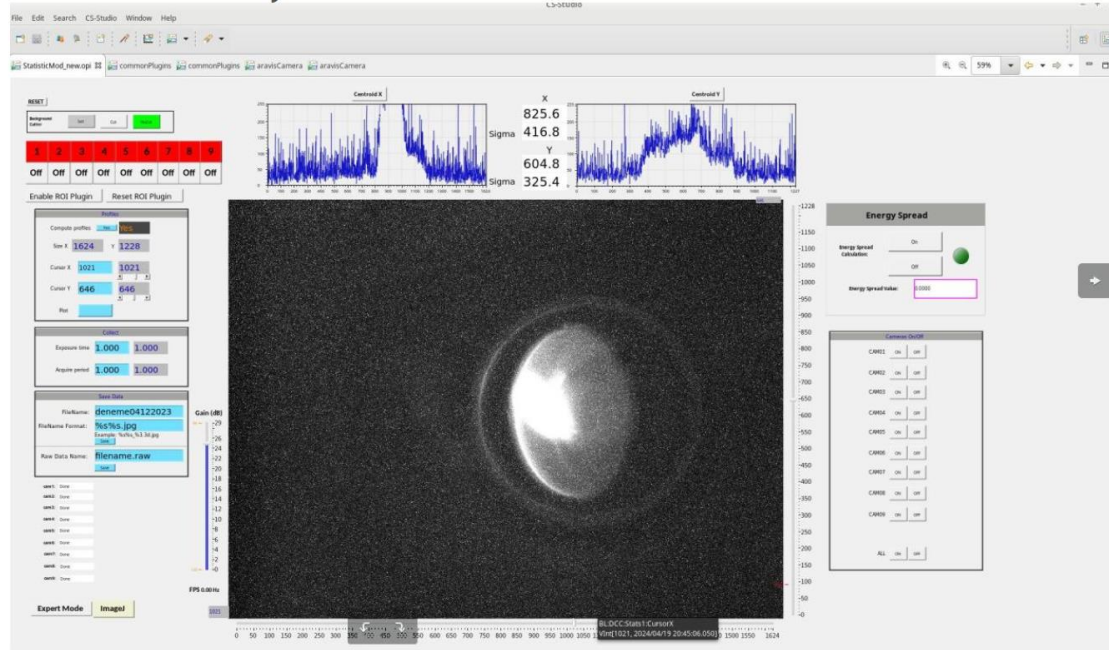
“çok” sadeleştirilmiş bir spektrometre

Faz-3 süperiletken kovuklardan ilk hızlanma

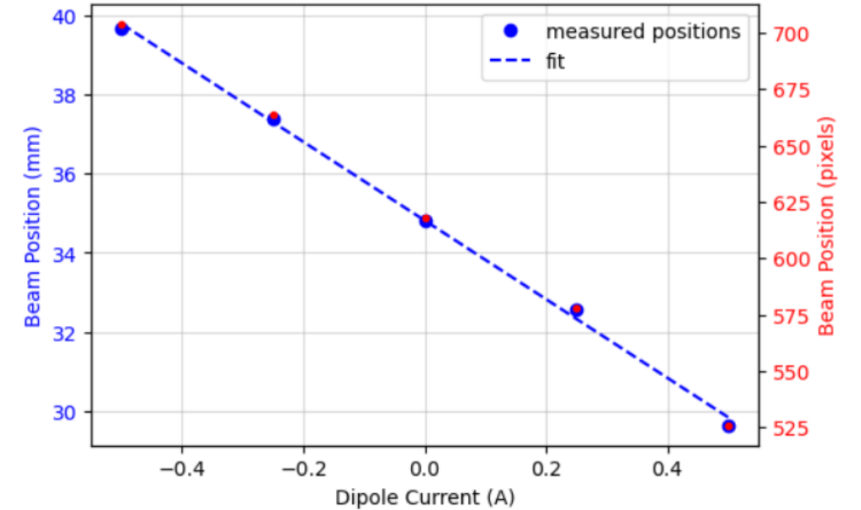
19 Nisan 2024

TARLA da ve Türkiye de ilk defa süperiletken kovuklarla parçacıklar hızlandırıldı

First Beam after Croyomodule 1

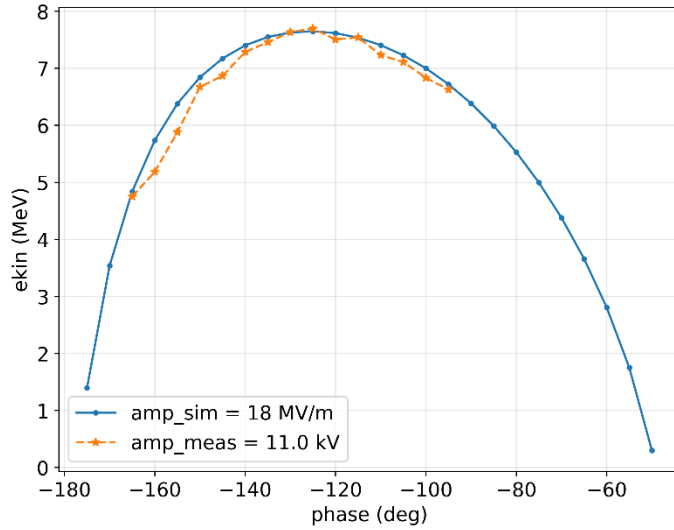

Basitleştirilmiş spektrometrenin mıknatıs akımını tarayarak enerji ölçümü
Measured energy is 12.14 MeV

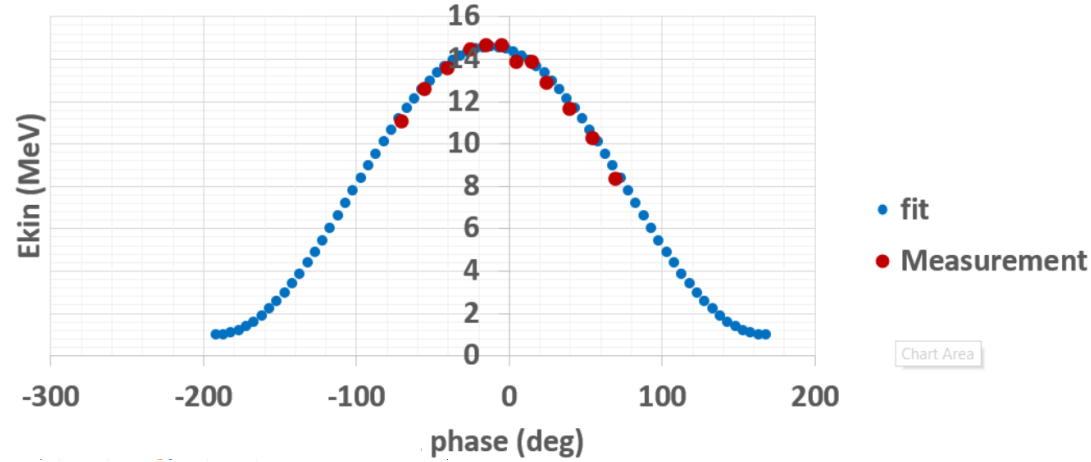

Faz-3 süperiletken kovukların demet ile kalibrasyonu

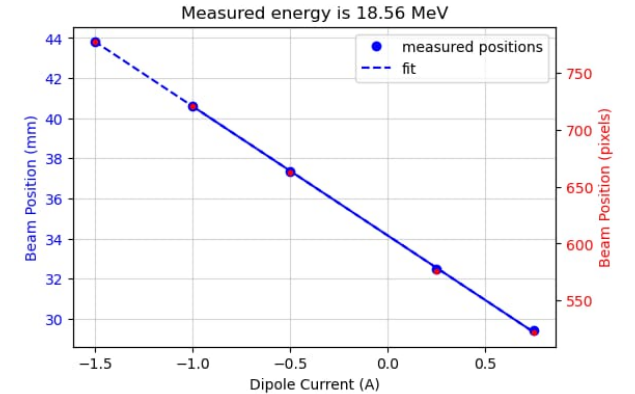
Birinci süperiletken kovuğun fazının taranması
Ölçümün simülasyonla karşılaştırılması

İkinci süperiletken kovuğun fazının taranması
Ölçümün simülasyonla karşılaştırılması

2. Süperiletken kovuğun hızlandırma fazı bulunduktan sonra voltajı artırılmış ve enerji 18.56 MeV e çıkarılmıştır (30 Nisan 2024).
(Tasarım enerjisi 18.3 MeV)

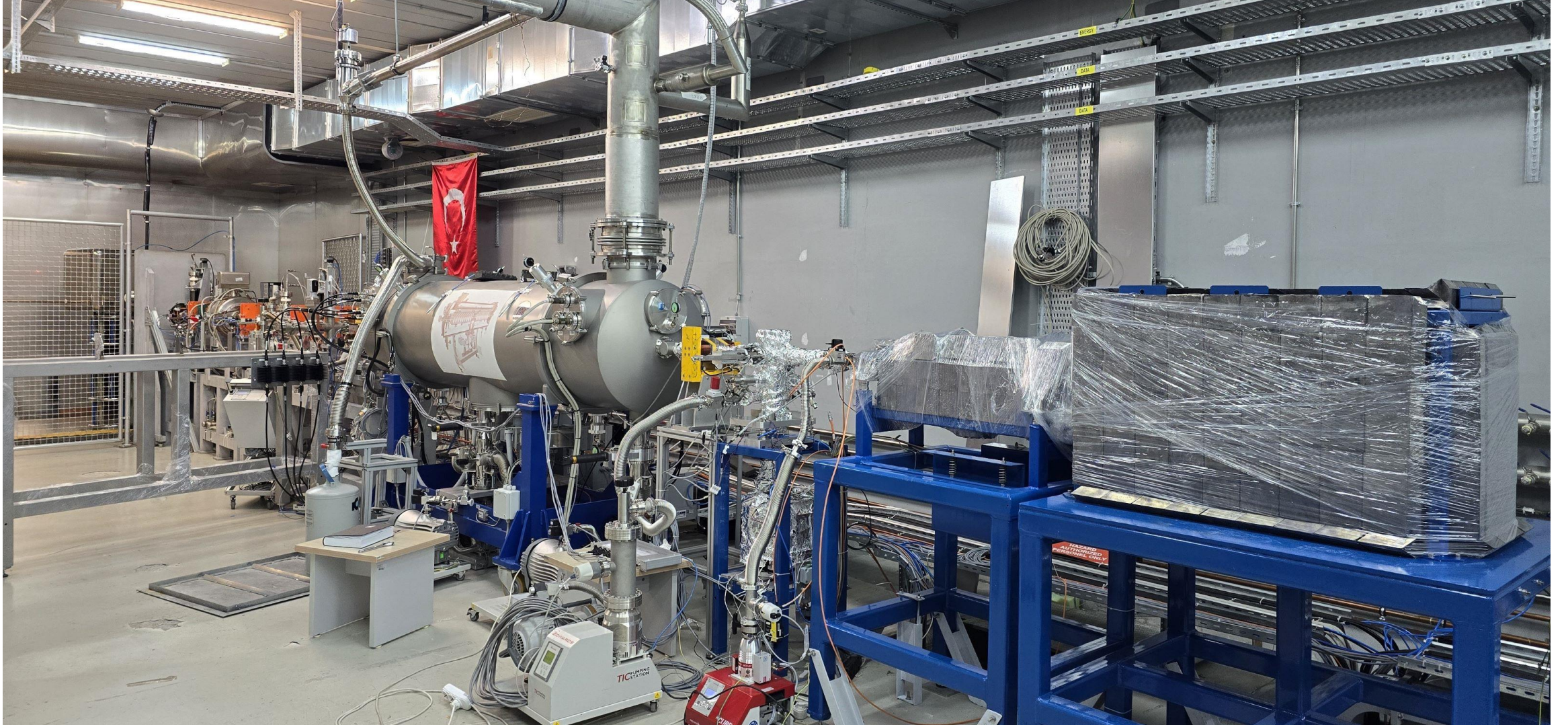

Şubat 2024 hızlandırıcıdan bir görüntü

Mart 2024 hızlandırıcıdan bir görüntü

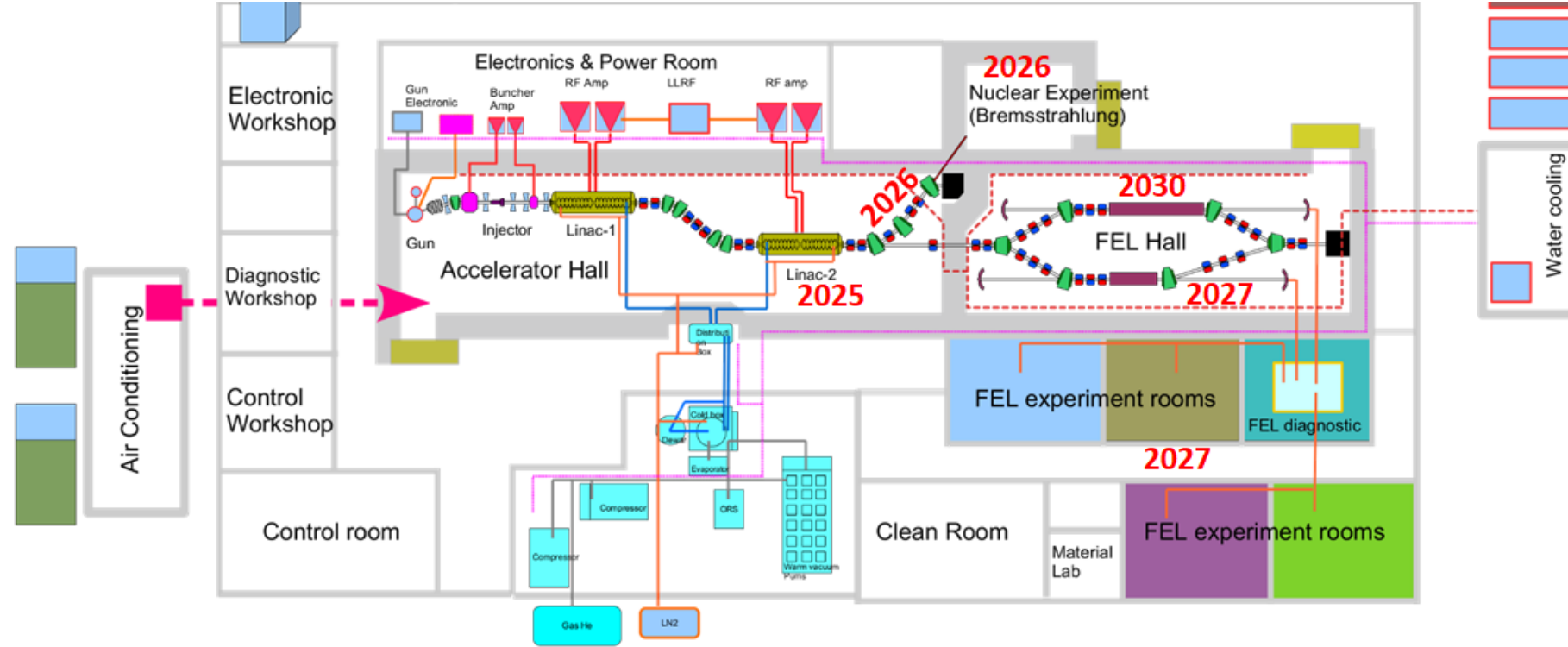

Nisan 2024 hızlandırıcıdan bir görüntü

Tesisin devreye alınması: önümüzdeki yıllar için hedefler

2025: Süperiletken hızlandırıcı ile maksimum elektron enerjisine ulaşmak

2026: Gama deney istasyonunu devreye almak ve 2026 sonunda kullanıcı deneylerine başlamak

2027: İlk lazerin çıkartılması ve SEL deney istasyonlarının devreye alınması.

2028: SEL deney istasyonlarının kullanıcı deneylerine açılması

2030: 2. undulatörün kurulumu ve tesisin tamamlanması.

Projede emeđi geçen ve katkıda bulunan herkese, teŖekkürler ve tebrikler.

BİLİM ŖEHİTLERİMİZ

Engin Arık

Ŗenel Boydađ

İskender Hikmet

Mustafa Fidan

Berkol Dođan

Engin Abat

Kasım 2007'de Türk Hızlandırıcı Merkezi projesi alıŖtayı için yolculuk yaparken uçak kazasında kaybettiğimiz bilim Ŗehitlerini saygıyla ve rahmetle anıyoruz.

TARLA-SEL altyapı ziyareti

